

Slniečko 10

ROČNÍK 51

JÚN 1997

7 SK

Založené v Matici slovenskej r. 1927

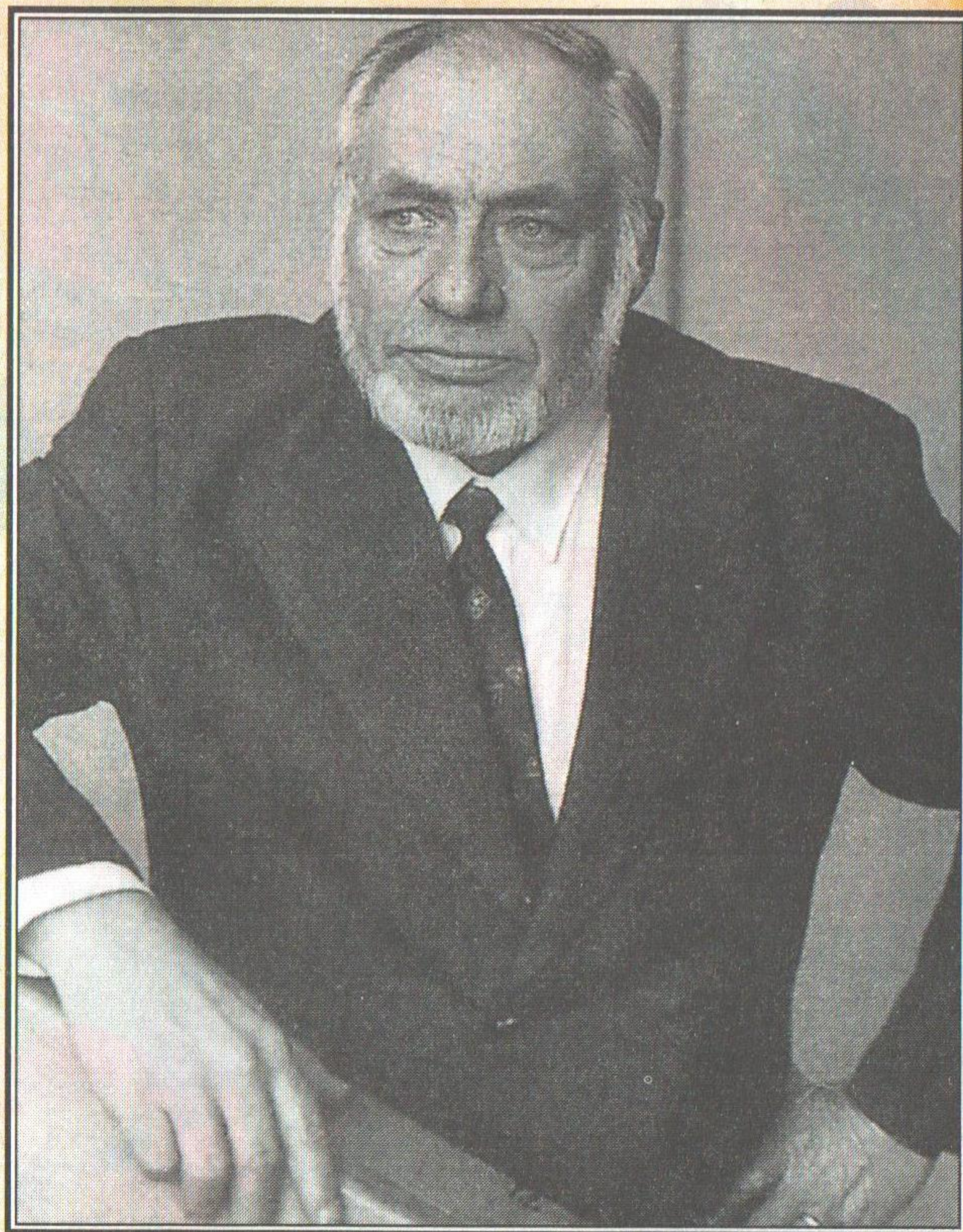
VELKÁ LITERÁRNA SÚŤAŽ

MILÍ SLNIEČKÁRI,

dnes sa spolu stretávame v poslednom kole Veľkej literárnej súťaže. Držím vám palce a dúfam, že sa vám v ňom bude dariť rovnako dobre ako v tých predchádzajúcich. Ďakujem všetkým pátračom za vynikajúce výkony, najmä tým, ktorí nevyhrali a zotrvali v literárnom pátraní až do konca. Aj v tomto kole zo správnych odpovedí vyžrebujeme päť výhercov, ktorí od nás dostanú peknú knihu. No a keďže sa blíži koniec školského roka, blíži sa aj naše záverečné žrebovanie o slniečkársky bicykel. Vo veľkom osudí už chýbajú len júnové odpovede. Nuž do toho, slniečkári naši!

Koho vám pripomína pán spisovateľ na našej fotografii? Ostrieaného námorníka alebo nebodaj piráta? Nedajte sa pomýliť. Jeho pohľad, navonok prísny a neprístupný, v sebe skrýva dobrodružstvo, napätie a tajomstvo. Napísal priam rekordné množstvo kníh a rozhlasových hier pre deti a mládež. A v každej z nich je aspoň jedna záhada alebo iná tajomná udalosť. Napríklad *tajomstvá troch strelených, záhady starej pevnosti, kliatba Čierneho brala...* Nebehá vám po chrbte mráz? Každá záhada má však svoje odhalenie, a hoci je potom *milión krokov domov*, stojí to za to. Na svete sú všelijaké záhady! Takou môže byť aj zdanlivo banálna otázka: *Kto odhodil pampúšik?* Kapitolkou samou osebe sú *vynálezy uja Elektróna*. Veď si o ňom prečítate v našej ukážke! A počuli ste už o *pomste mŕtvych rýb?* Samozrejme, že v nej nevystupujú po zuby ozbrojené rybie prízraky. Je to len príbeh niekoľkých žiakov, ktorí odhalia znečisťovača Váhu a prinúti vinníka postaviť čistiacu stanicu. Pán spisovateľ sa rád poprechádzal aj v dávnej slovanskej minulosti. Výsledkom jeho dobrodružnej prechádzky sa stal odvážny hrdina, ktorý počúva na hrdé oslovenie *Udatný Idar*.

Ak sa vám zdá, že si s dnešnou literárnou záhadou neporadíte, vylúštite si opäť našu krížovku. Meno pána spisovateľa napíšte na korešpondenčný lístok, nezabudnite na svoju

presnú adresu a do 20. júna nám ho pošlite na adresu redakcia Slniečko, P. O. BOX 307, Nám. SNP 12, 810 00 Bratislava.

Na vaše správne odpovede sa teší
LUBICA KEPŠTOVÁ
Foto Peter Procházka

O SLNIEČKÁRSKY BICYKEL

34108-218:75-9+7541038+235810

Vynálezy uja Elektróna Nedoučení učni

Výmyselník a vynálezca Elektrón sedel jedného dňa vo svojom laboratóriu a v hlave si prehadzoval čísla. Bolo ich vari milión, a tak sa mal čo obracať, aby sa nerozkotúľali. V kúte mlčky pracovali noví učni Cyro a Miro Gombulkovci. Nad laboratóriom sa vznášala tichá pohoda. Odrazu sa však do miestnosti vrátil rozstrapatený chlapík a volal, až mu hlasivky preskakovali:

„Ste moja posledná nádej a záchrana, ctený vynálezca!“

Bol to Eugen Lokňa, holič a kaderník v Trubádi. Zákazníkom Eugena Lokňa sa zneľúbilo kadernícke remeslo. A možno remeslo ani nie, iba zrkadlá, v ktorých sa videli a vonkoncom sa sami sebe nepáčili. Hrozilo, že majster Lokňa vyjde na psí tridsiatok.

„Žiaľ, milý majster, neviem, ako by mohol obyčajný vynálezca presvedčiť Trumbádov, aby chodili k holičovi.“

„Veľmi jednoducho,“ prestal nariekať Lokňa, „vynálezom!“

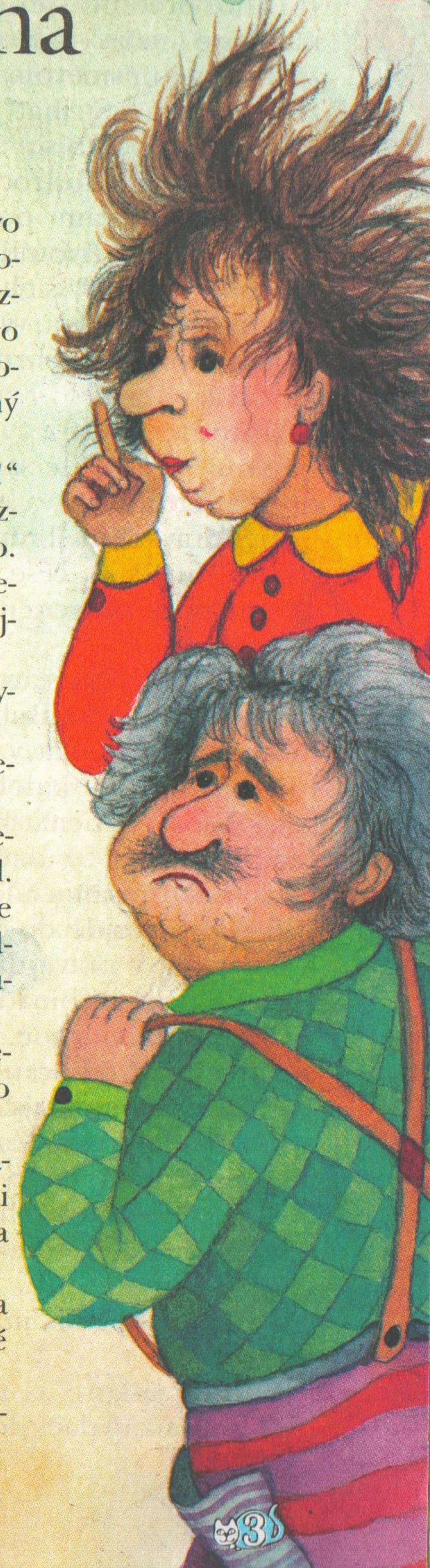
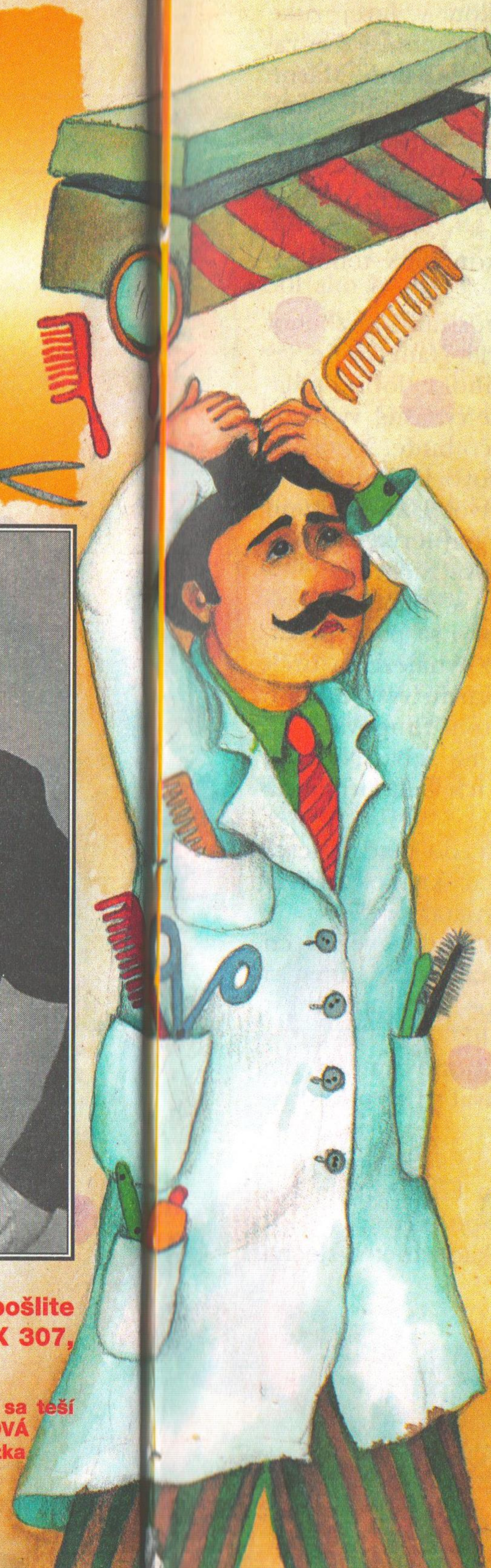
„Nie je to zlá myšlienka,“ pripustil Elektrón. „Práve teraz uvažujem o vynáleze, ktorý by ma znovu preslávil. Skúsím niečo vymyslieť...“ Skrútol skrutku na svojej hlave a vynález bol na svete! Šťastný Eugen Lokňa si domov odnášal debničku, ktorá nebola väčšia ako obyčajná škatuľa od topánok. Odchádzal zachraňovať svoje remeslo.

Krátko nato sa v Trubádi začali diať neuveriteľné veci. Všetci z toho mali radosť a Eugen Lokňa rozkvitol ako uhorkový kvet. Len si predstavte:

Do kaderníctva vojde dôstojná, hoci strapatá pani. Narodila sa tak dávno, že si na dátum tej slávnej udalosti ani nepamätá. Sadne si do kresla, pozrie do zrkadla – a zmeravie.

Vidí mladícu, len jej venček poľných kvetov položiť na havranie vlasy, líčka červené ako jonatánky, očka modré ani nezábudky.

„Aký ste len šikovný, majster Lokňa. Budem o vás roz-

Krížovka Slniečka

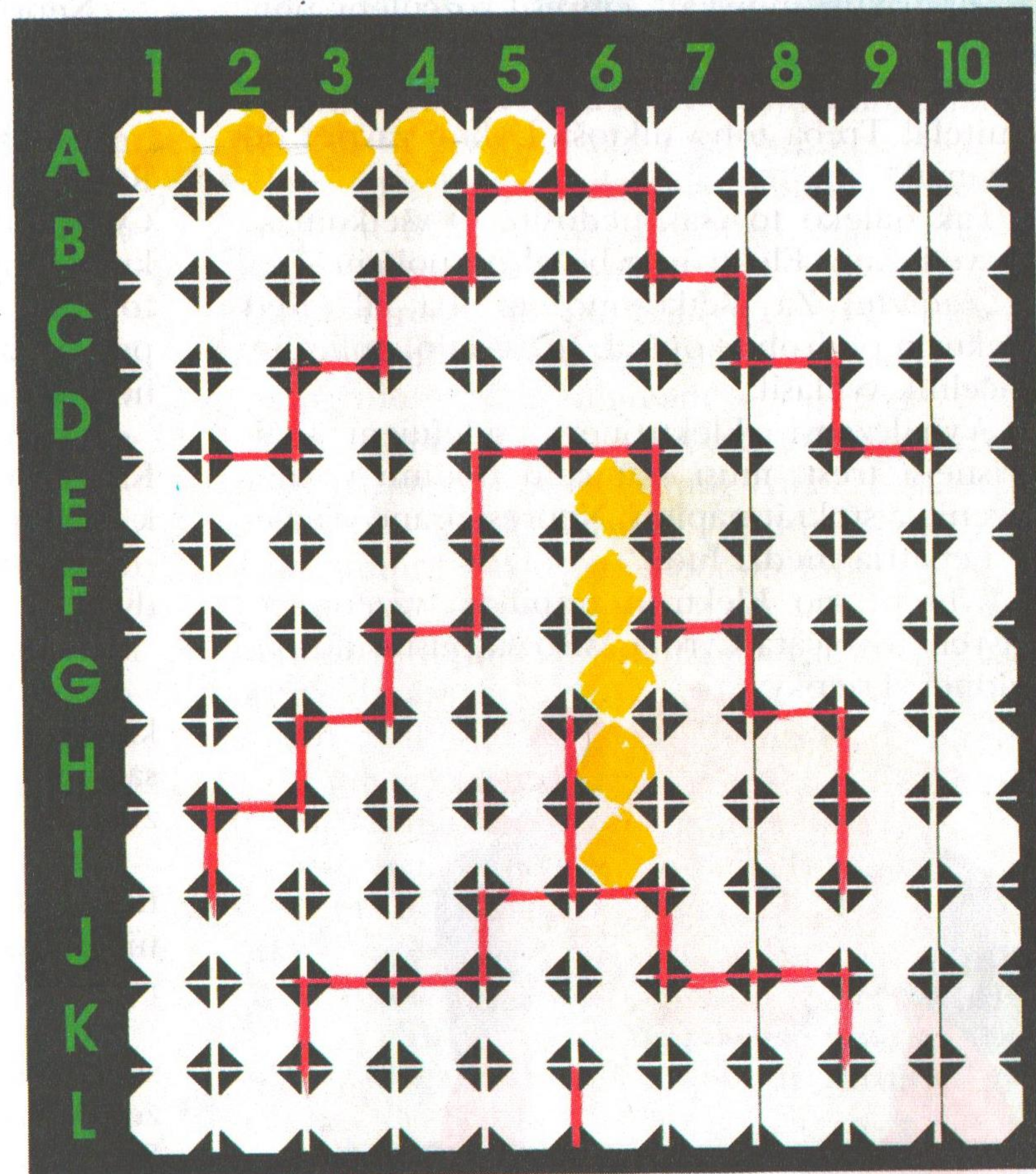
VODOROVNE: A. Začiatok tajničky – dovezenie. B. Český maliar (Aleš) – hlas kravy – dravý nočný vták. C. O-rámovanie – podarovali – časť tváre. D. Kilometer – časť auta alebo iného vozidla – skratka časopisu Slovenské pohľady. E. Rozprávková bytosť, ozruta – kypri zem – tvar slovesa „trčať“. F. Kvapka vytekajúca z očí – začiatok Petra – masť tekutina. G. Ženské meno (Lea) – listnatý strom s liečivými kvetmi – druh slona (ylo). H. Osobné zámeno mužského rodu – pečie sa v nej chlieb – kozub – začiatok olivy. I. Prvé písmeno Natálie – žeravá náplň sopky – prací prostriedok (OMO) – predložka so 7. pádom – spojka. J. Rybie vajíčka – začiatky obchodného domu – zakončenie modlitby. K. Celoštátna akcia v skratkách – prudká brušná bolesť (kolika) – skratka tlačovej kancelárie. L. Ženské meno – víťazstvo, vyhratie.

ZVISLE: 1. Malý Jaro – družka slona. 2. Poolamuj – jedovatá rastlina horkej chuti (blen) – tvar slovesa „lkať“. 3. Naša planéta – úžitkové domáce zviera – dvojica – Karol, Elena. 4. Názov písmena „Š“ – meno Doroty – králi zvierat – osobné zámeno tretej osoby. 5. Začiatok Filipa – vlastnil – zviera – ženské meno. 6. Začiatok Daniela – domčeky pre včely – koniec tajničky – údiv. 7. Súčasť auta, na ktorej sa krúti koleso – iste – vojenský obchod (Arma) – ktorý (ký). 8. Opak dnu – dravé vtáky – hlas zvona – vzdych (ah). 9. Krmná obilnina – časť tváre – seter po česky. 10. Tvar slovesa „zaspať“ – malá Jolana.

Pomôcka: Menej známe výrazy sú uvedené v zátvorkách.

Ilustroval PETER CPIN

Uhádnuť spisovateľa, ktorého vám predstavujeme vo Veľkej literárnej súťaži, nie je nič ťažké. Napísal totiž množstvo kníh, jeho hry a rozprávky počúvate v rozhlase. Ak sa vám to predsa len nepodarilo, stačí vylúštiť našu krížovku. Správne odpovede nám pošlite do Slniečka, aby sme piatich z vás mohli odmeniť peknými knižkami.

DETI V ZELENOM

Prípravila
MARTA ŠURINOVÁ

Ilustrovala
MILICA MENCLOVÁ

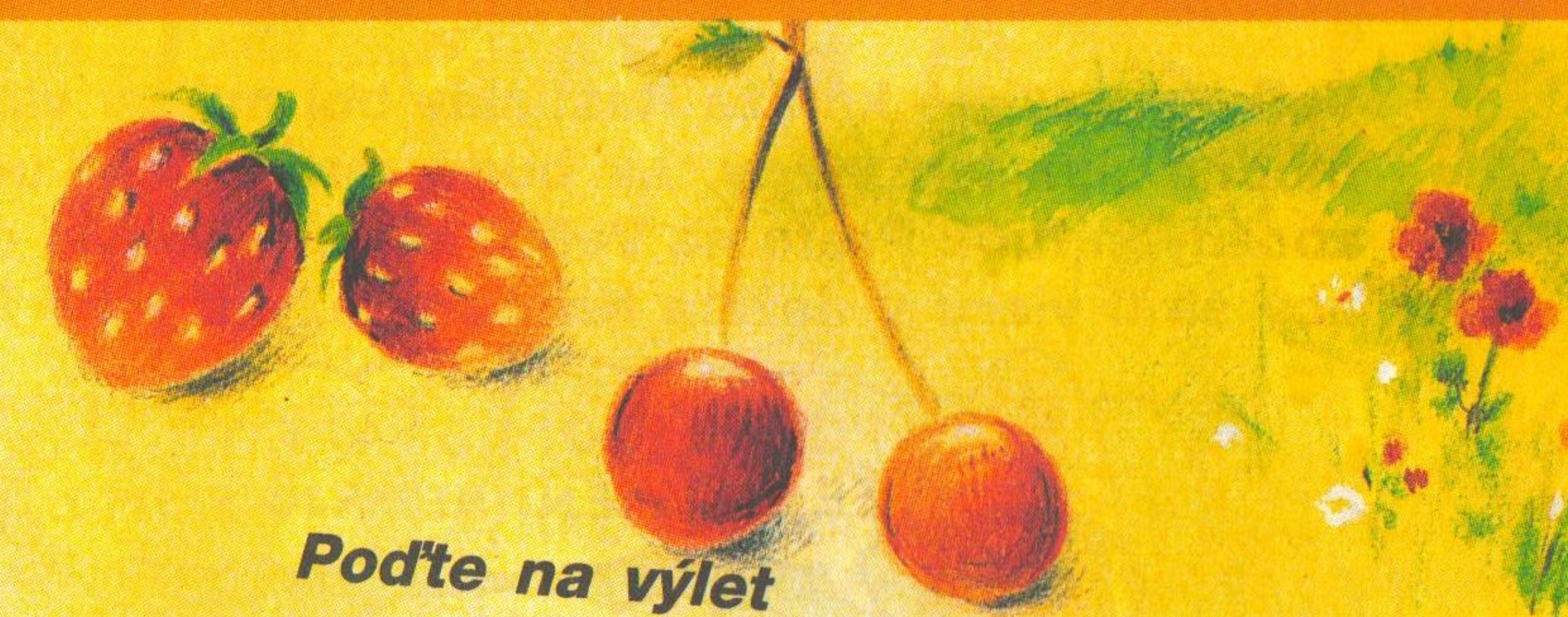
Na svätého Jána jahody do džbána

▲ Jún je krásny mesiac a nielen preto, že vás čakajú dva mesiace prázdnin. Červenejú sa jahody, čerešne, ríbezle, maliny aj divé maky, dozrieva obilie a na pokosených lúčkach omamne voňajú trávy. Na vychádzky do prírody máme kopec času, pretože súmrak prichádza neskoro večer. V tomto mesiaci je najdlhší deň a najkratšia noc v roku. A hneď za ním, na Jána, noc, keď majú rastliny liečivú aj čarovnú moc. Ešte aj svätovánska muška prináša šťastie svojmu objaviteľovi. Ale pozor, kto získa vajíčko, ktoré v túto noc zniesla čierna sliepka, musí ho nosiť pod ľavou pazuchou. Iba vtedy stretne zmoka či raráška, ktorý bude ochraňovať v dome ohnisko.

24. jún – Deň životného prostredia

▲ V prírode nám je dobre. Cítíme sa tam voľne a podaktorí si myslia, že najlepšie sa odmenia matke Zemi, keď jej zanechajú svoju „vizitku“ v podobe odpadkov. Pretože lesné víly ani škriatkovia po ľuďoch neupratujú, zostanú v lese „pozdravy“ od ľudí veľmi dlho. Papierové vreckovky, celofán aj viskózový hodváb sa rozložia do jedného roka. Kovové konzervy z paštéty alebo zo sardiniiek zhrdzavejú za 2–4 roky. Plechovice z coca-coly,lobal a strieborné papieriky z čokolády sa rozložia za 3–5 rokov. Najdlhšie zostanú v prírode plasty, čiže mikroténové vrecká a fľaše z nápojov. Podľa poveternostných podmienok, či sú na slnku alebo v tieni, špatia les 50 rokov a niektoré možno zostanú „svietiť“ naveky.

Myslite na to stále, nielen v Deň životného prostredia! Tešíme sa na vaše listy a pekné obrázky!

Podte na výlet

▲ Keď pôjdete k rybníku, jazierku, či močiaru, počúvajte sa do zvukov. Zistíte, že nielen zvieratká vydávajú hlasy. Aj rastliny vďaka vetru „spievajú“. Pri brehoch rastie až štyri metre vysoká trstá. Dlhé stonky s úzkymi listami sa vo vetre ohýbajú a jemne šušti. Dávajte pozor, pôda tam býva mäkká, bahnistá a niekedy aj nebezpečne hlboká. Viete, že naši predkovia pokrývali trstím strechy? S takýmito rozprávkovými domčekmi sa môžeme stretnúť aj dnes najmä v Podunajske.

Kto sa vydá so štetcom a farbičkami za dedinu do poľí, či ku krížnym cestám, ta, kde sa obyčajne belie murovaná Božia muka, ten sa možno dočká odmeny. Kto pošle do redakcie Slniečka kresbu takejto malej kaplnky s okienkom, v ktorom je obrázok, alebo soška s vyobrazením umučenia Krista, dostane sa do žrebovania o peknú knižku. Nezapudnite napísať, kde ste svoj skvost ľudovej architektúry objavili a kto sa oň stará. Ak pošlete aj peknú povest, ktorá sa k vašej Božej muke viaže, uverejníme ju spolu s obrázkom.

POVEŠŤ SV. CYRILOVI SV. METODOVI

Veľkomoravské knieža Rastislav bol múdry vládca. Vedel, že z jeho krajiny sa stane mocná ríša len vtedy, ak bude mať nielen udatných bojovníkov, ale aj múdrych a zbožných ľudí. Preto na Veľkú Moravu pozval dvoch učených bratov Cyrila a Metoda, aby šíрили vieru v Ježiša Krista v jazyku jeho ľudu.

Od svojho príchodu na Veľkú Moravu začali učené bratia Cyril a Metod šíriť náboženstvo lásky v reči Slovienov. Naučili ich písať a čítať, takže národu dovtedy nemému rozviazali nielen jazyk, ale aj dušu.

S použitím veršov J. Naurátla napísal JÁN DONOVAL

Solúnski bratia

V prvej polovici deviateho storočia boli na území dnešného Slovenska a Moravy dve veľké kniežatstvá: nitrianske, v ktorom vládol knieža Pribina a moravské na čele s kniežaťom Mojmirom I. Pribina bol pohan, ale manželku mal kresťanku, blízku príbuznú nemeckého arcibiskupa Adalrama. Horliví nemeckí kňazi šíri- li kresťanskú vieru medzi slovienskym obyvatel- stvom a súčasne upevňovali v kniežatstve ne- mecký vplyv.

To sa nepáčilo kniežaťu Mojmirovi. Vypravil sa teda s veľkým vojskom, prekročil Karpaty, vy- hnal Pribinu z Nitry a celé nitrianske kniežat- stvo pripojil k moravskému. Kronikári a známi letopisci odvtedy nazývajú Mojmirovu ríšu Veľ- kou Moravou.

Po Mojmirovej smrti zasadol na kniežací sto- lec jeho synovec Rastislav, panovník múdry a obozretný. Nestál o vonkajšie výboje, ale sa ve- noval vnútornému zveľadovaniu ríše.

V snahe vymknúť sa spod vplyvu nemeckých kňazov vyslal posolstvo k byzantskému cisárovi Michalovi III. Posolstvo prišlo do Carihradu a takto oslovilo cisára:

„Z Božej milosti zdraví sme, i chodia k nám učítelia kresťanskí z Vlách, z Grécka, z Nemiec a učia nás rozlične. Ale my sme Slovieni. Žiada- li by sme učiteľov, ktorí by nás učili po našom, rečou nám zrozumiteľnou. Pošli nám, pane, takých.“

Byzantský cisár žiadosti vďačne vyhovel a ro- ku 863 na Veľkú Moravu vyslal bratov Konštan- tína a Metoda, ktorí ovládali sloviensky jazyk. Boli to vysokoučení muži. Ešte pred odchodom na Veľkú Moravu zostavili slovienske písmo a na- zvali ho hlaholikou.

JÁN HRUŠOVSKÝ

Handwritten text in the Solunian script (Hlaholika) on a parchment background.

"Prečo si Slovienom utvoril písmená?"

V Benátkach zasadol súdny tribunál, aby rokoval o činnosti Konštantína a Metoda. Zasadli biskupi, kňazi a mnísi a „ako vrany na sokola“ spustili na Konštantína:

„Človeče, povedz nám, prečo si teraz utvoril Slovienom písmená, ktoré predtým nikto nevynašiel – ani apoštoli, ani rímsky pápež, ani Gregor Bohoslovec, ani Hieronym, ani Au- gustín – a učíš ich?“

A Konštantín sa ani nestihol nadýchnuť, už sa naňho hrnu- la ďalšia sprška slov:

„My poznáme len tri jazyky, ktorými sa patrí sláviť Boha: hebrejský, grécky a latinský.“

Vtedy sa Konštantín vzpriamril, predstúpil pred tribunál a na obranu pred útokmi „trojjazyčníkov“ (ako ich on nazýval) pred- niesol prekrásnu a účinnú reč:

„Či neprichádza dážď na všetkých rovnako? Či slnko takis- to rovnako nesvieti na všetkých? Či nedýchame vzduch všetci rovnako? Nehanbite sa len tri jazyky spomínať a nariaďovať, aby ostatné národy a kmene boli slepé a hluché?“

V zápale reči na hlavy súdneho tribunálu zniesol celú hro- madu výrokov z biblie, svojim odporcom vmietol do tváre, že sú zistne zaujatí a obmedzení nepriatelia slovienskeho jazyka a písma. Zároveň dokázal, že vie viac jazykov ako oni všetci. Preto mohol odhaliť krásu, užitočnosť i potrebu ľubozvučnej slovienciny.

MATÚŠ KUČERA

Solúnski učítelia

JÁN NAVRÁTIL

Nesieme vám prvé písmo, ctení Slovieni. Čo ním kedy napíšete, nikto nezmení.

Toto písmo preslávi Veľkú Moravu, ktorá hrdo stojí rodu na slávu.

Vďaka písmu spoznajú vás vnuci po mene. Zvedia, že tu v rodnej zemi majú korene,

čo ich držia nezlomných ako mocné háje. Vaše činy uchovajú povesti a báje.

Rozjasnia ich v pravý čas bohatierske spevy ako jarné prúdy strapce vínnej révy.

A že písmo živé zrno, príde úroda. Rod po rode zveľadí múdrosť národa.

Vnuci budú velebiť Veľkú Moravu, že tu hrdo stála aj im na slávu.

ZUZANA HALÁSZOVÁ

Cez prekážky

Milí kamaráti,

pred časom môj zvedavý ňucháčik zablúdil do stajne. Bol to naozaj zážitok. Náš pán zverolekár ma vtedy zobral k pacientovi, aby som v útulku nezavadzala. Kobyľka Ilka mala poranenú nohu, a keď jej ju pán zverolekár ošetroval, zavíjala som, lebo ju to veľmi bolelo.

Najskôr som sa jej trochu bála. Bola veľmi veľká a ja som koňa v živote nevidela. Kým ku mne neklonila hlavu, ani som nevedela, že má také nežné hnedé oči. Až tie ma presvedčili, že sa jej nemusím báť.

Na dvore mi pán zverolekár oznámil diagnózu a postup liečenia a ja som vrtela chvostíkom na znak toho, že rozumiem. Potom som sa vrátila do stajne a spýtala som sa Ilky, ako sa jej to stalo. Smutne sa na mňa pozrela.

„Vieš, Sindy, ja som dostihový kôň. Rada behám a ešte radšej vyhrávam. Mám už veľa cien a som na ne hrdá. Nikdy som sa na dráhe nebála a môj pán vedel, na čo mi stačia sily. No potom, kto vie prečo, odišiel a mňa si zobral nový člen jazdeckého klubu.

Boli to moje posledné preteky. Môj nový pán zistil, že bežím pomalšie ako inokedy. Mala som naozaj zlý deň. Hneď zrána som sa pohádala so svojou susedou. Zobrala mi z kôpky sena, ktorú som si šetrila na večeru. Bola som nervózna a pichalo ma v boku. Na moje veľké prekvapenie však jazdec vytiahol bič a ja som zacítila páľivú bolesť v zadnej nohe. Zľakla som sa a v tej chvíli som sa už nedokázala sústrediť na cestu pred sebou. Upaľovala som najrýchlejšie, ako som vedela. Bola som vydesená. Predo mnou boli ešte dve prekážky, no ja som už nevládala. Preskočila som vodnú priekopu, no vzápätí som sa potkla, a hoci mám štyri nohy, padla som ako podťatá. Pán vyletel zo sedla a v jednej chvíli bolo po prete-

koch i po mojej nohe. Váš pán zverolekár povedal, že sa mi časom zahojí a znova budem môcť behať. Ale ako, keď si už teraz všetci myslia, že som nemešlo. Môj pán ma

Ilustroval
JÁN LENGYEL

určite predá a nový majiteľ ma bude znova nútiť do behu bičom a palicou.

Keď pán svojmu zverencovi nerozumie a nevie odhadnúť jeho sily, koník na ťažkej trati môže prísť o život.

Sedela som na sene a horko som premýšľala. Bolo mi Ilky ľúto. Sľúbila som jej, že k nej určite privediem deti, ktoré chodia do nášho útulku. Isto si ich oblúbi. Nerozumela som, prečo ju pán poháňal bičom, keď ju to bolelo. Asi sa mu veľmi páčil ten pozlátený pohár – prvá cena za dostihy. Precenil Ilkine schopnosti a ona má teraz problém s nohou. Vraj má natiahnutú šlachy. Ten pán ju

asi nemal rád. Bola som nahnevaná.

Keď na mňa zavolať pán zverolekár, rozlúčili sme sa. Ilka do mňa štychla veľkým zamatovým nosom.

„Príď sa na mňa pozrieť, ako behám!“ povedala.

Pán zverolekár práve dohovárať jej pánovi, že jej môže vážne ublížiť. Ten však len namosúrene zafrflal a podal mu Ilkinu novú adresu, kam ju môže prísť pozrieť. Rozhodol sa, že ju predá. Zavrčala som naňho najzlostnejšie, ako som vedela. To je nespravodlivosť! Ale ticho som dúfala, že jej nový majiteľ bude lepší ako tento.

Jedno slnečné popoludnie ma deti aj s pánom zverolekárom zobrali na naozajstné dostihy. Ilka bola pripravená na štarte. Žmurkla na mňa a ja som jej štekla na pozdrav. Štekala som od radosti aj počas celých pretekov a veľmi

som jej držala palce. Kone bežali zo všetkých síl, poradie bolo dramatické. Sledovala som Ilku, kým sa mi nestratila v zákrute.

Keď som ju zbadala, bola na čele a pán v sedle ju vidol rovno do cieľa. Deti okolo kričali a výskali. Od radosti ma skoro vyhadzovali do vzduchu.

Keď som videla Ilku prebehnúť cieľovou čiarou ako prvú, od šťastia som pohryzla pána zverolekára. Našťastie sa na mňa nehneval. Všimla som si, že pán, ktorý sedel v Ilkinom sedle, nepoužil bič ani palicu. Stále jej niečo šepkal do ucha a Ilka uháňala ako o život.

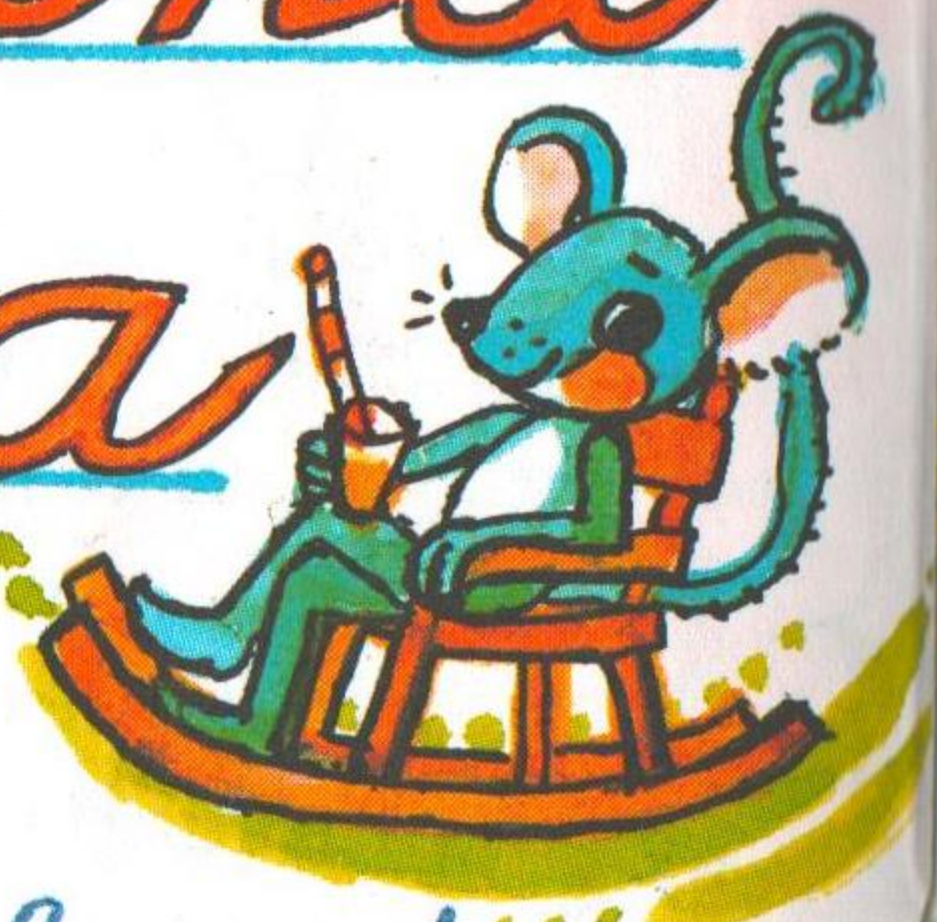
Teraz bola šampiónka, a keď jej za zvuku fanfár na uzdu pripínali stužku, radostne erdzala, aby všetci vedeli, aká je hrdá. Len škoda, že ani ja, ani deti erdžať nevieme. Pridali by sme sa.

Áno, kamaráti, koníky sú s ľuďmi už oddávna. Pomáhajú im, a preto si nezaslúžia, aby sa k nim človek správal nevŕúadne a hrubo. Ani v dnešnej dobe, keď všetko okolo nás riadia stroje, si niektoré práce bez koníka nevieme predstaviť. Isto ste už koníka videli pracovať. Nakreslite nám, čím môže byť človeku užitočný. Najkrajšie kresbičky odmeníme. Posielajte nám ich na adresu redakcie Slniečko, Nám. SNP 12, P.O. BOX 307, 810 00 Bratislava.

VAŠA SINDY

Malovaná písanka

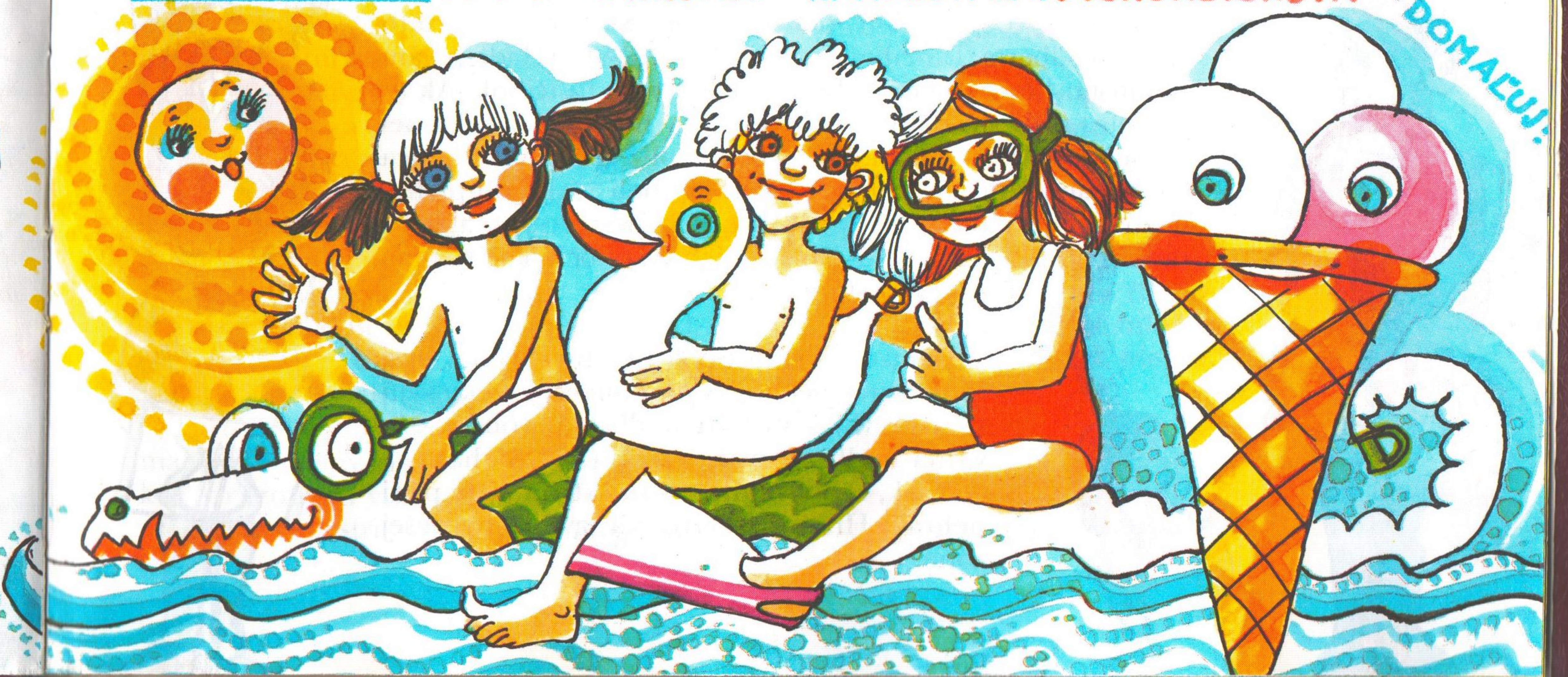

pláští, klobúky, Bum!, šibolník,

V júni urobilo hurv! a bolo v lete. Lata bolo krajšie, teplejšie. Lidia si vyľiekli a a . Klo mohol, vybral sa na kúpalisko. sa pobral tiež. Na kúpalisku bolo všetko, ako má byť. Napriek tomu sa cítil akýsi nesvoj. "Niečo mi tu chýba," vravel si, no nevedel čo. "Decká!" vykrikoval odrazu. "Kde sú decká?" Predsa v škole, "odvetila mu jedna sa pobral ku . A naoraj. Za sedeli bledučkí . Z celoročného učenia boli unavení, smutní. "Hej, priateľko," oslovil "razvoň im

na prázdniny!" pokrútil hlavou. "Ne-razvoň im, zostal by som bez práce." "Vtedy razrel priateľa . "Poteš ich!" uká-
zal mu na . Ponáhľam sa na kúpalisko, "odvetil . No napokon sa dal uhovoriť. Čarovnou urobil čary-
máry-fuk a odrazu nebolo ani ani ani učiteľov. "Hurá!" vykriekli a až zarinčali obloky na . "Sú prázdniny!" sa usmial, lebo v tej chvíli vedel, že na kúpaliskách už bu-
de veselo. NAPÍŠAL: M. HUDEC NAMAĽOVALA: D. ONDREIČKOVÁ

panu, kuzelník, palička,

DOMAČU!

Pinky Bum a sláčikové nástroje

Písal DANIEL HEVIER
Ilustroval PETER CPIN

Pinky Bum stretal veľa ľudí. Pravda, dá sa to povedať aj naopak: Pinkyho Buma stretalo veľa ľudí. Bolo medzi nimi veľa zaujímavých dvojíc – manželia, dcéra s mamou, a potom takí tí, veď viete, keď sa dvaja majú radi a chodia zavesení do seba...

V poslednom čase stretal aj veľa samotárskych ľudí. Takých, čo nemajú nikoho a medzi ľudí chodia preto, aby neboli sami. Včera stretol štyroch chlapíkov. No, chlapíkov, boli to štyria slušne vyzerajúci a slušne oblečení a slušne rozprávajúci páni.

Keď takto zoči-voči stretnete štyroch mužov, dávajte si pozor: mohli by to byť mafiáni, ktorí idú kuľ nejaké sprisahanie. Naši štyria páni neboli však mafiáni a neboli to ani traja mušketieri, ktorí boli, ako vieme, tiež štyria. Bolo to sláčikové kvarteto.

Hudobníci.

Muzikanti.

Hráči.

Filharmonici.

Voľakedy boli známi pod menom Sláčikové kvarteto Rafaela Alberta Tančiboka, v skratke SKRAT. (Hádzam vám nemusím hovoriť, kto to bol Rafael Albert Tančibok. Ak to nevíete, mali ste dávať lepší pozor na hodinách hudobnej výchovy!) Ako vravím, voľakedy boli známi. Dokonca svetoznámi! Ale aj domaznámi. Dnes boli však kompletne neznámi. Ani hudobný kritik po nich neštekol. A ako by mohol hudobný kritik šte... písať o ich výkonoch, keď nemali nijaké vystúpenia.

Veru tak.

Sláčikovní virtuózi boli nezamestnanci. Vraj ľudia dnes nechodia na koncerty, nekupujú si nahrávky s vážnou hudbou a vôbec – že vážna hudba je príliš vážna (a aj drahá).

A tak, vážnu hudbu už títo štyria vážni páni nehrali. Hrali iba karty. Na lavičke na pešej zóne.

A pretože boli kvarteto a nosievali motýľiky, hrali kvarteto motýľov. (Dobre si to vymysleli, však?)

„Pýtam si Hrotokrídlovca chmeľového – Hepialusa humuli – z podradu jarmokrídlých tuto od Števa,“ povedal vážne jeden pán a kývol hlavou na svojho suseda.

„Hahá, vedľa ako knedľa!“ zvolal veselo Štefan a ukázal figu borovú.

„Ja sa nehrám! Vy tu stále hovoríte o jedle!“ vyskočil z lavičky druhý pán. Alebo to bol tretí? (Kto sa v tom má vyznať, keď neboli očíslovaní?)

„Veru! Ja som taký hladný, že mi v bruchu muzikanti vyhrávajú!“ pridal sa prvý, druhý, tretí, štvrtý alebo ktorý to bol – pán.

A pretože to boli naozaj virtuózne nadaní sólisti, aj muzikanti v bruchu im vyhrávali na úrovni. Nielen tak, ako keď vám alebo mne škvŕka v bruchu.

Muzikanti v bruchu boli zohratí a vyhrávali ako z nôt. Bola to normálna hudobná skladba – hoci ju vysielali žalúdky štyroch chlapíkov.

Pravdaže, dlho to nemohlo zostať utajené. Táto nevšedná produkcia sa stala hneď stredobodom pozornosti okoloidúcich. Turisti si mysleli, že je to nejaká nová pouličná atrakcia.

„Schön...“ vzdychali rakúske turistky a jedna babička, rodená Salzburčanka, vykrikla: „Mein Gott, aber das ist Eine kleine Nachtmusic von Wolfgang Amadeus Mozart!“

Načo to tajiť – bola to naozaj Malá nočná hudba od Mozarta.

Japonskí turisti hneď vytiahli fotoaparáty, kamery, nahrávače, prehrávače, odkazovače, faxy, kopírky – a obkolesili sláčikové kvarteto!

Štyria páni sa tvárili dôstojne a pokračovali v koncerte. Keď im muzikanti v bruchu dohrali Mozarta, spustili Verdiho. Po Verdim prišiel na rad Puccini. Potom Telemann. A po ňom Ilja Zeljenka.

„Wonderful! Beautiful! Čo-kjon-wan! Molto bene! Hezký!“ ozývali sa výkriky obdivu vo všetkých svetových rečiach.

Turisti tleskali a potom sa tam pritočil taký malý nenápadný mužiček, aký sa vynorí vždy, keď vo vzduchu visia peniaze, a spustil:

„Bravo, majstri! Môžem vám ponúknuť

hotdogiče? Alebo rovno vyprázaný rezeň! Bolo to na úrovni. Kde ste predtým pôsobili? Čože? Vo filharmónii? Taký podnik nepoznám. Mal by som pre vás ponuku. Iba seriózne: Varieté v žakete! Taký kšeft ste ešte nemali. Vašu hudobnú produkciu doplníme žabkami z baletu, to budú Japonci kukať! Mám tu náhodou so sebou zmluvičku, tu mi to podpíšte, páni, len mi, prosím, musíte zaručiť, že pred vystúpením nijaké jedlo! Musíte byť dokonale vytrávení, aby ste čo najviac škvŕkali!“

Štyria sláčikovní virtuózi vstali ako jeden muž a začali rytmicky udierať potkanieho mužika po hlave. Kartami z kvarteta motýľov. Turisti sa od smiechu plieskali po stehnách, pretože si mysleli, že to tak má byť.

Ale my tušíme, že to tak byť nemá. Že hudobníci majú hrať v koncertnej sále a nie hrať karty od nudy.

Pinky Bum odvtedy každý deň obišiel mesto, či niekde neuvidí plagát s koncertom SKRAT – Sláčikového kvarteta Rafaela Alberta Tančiboka.

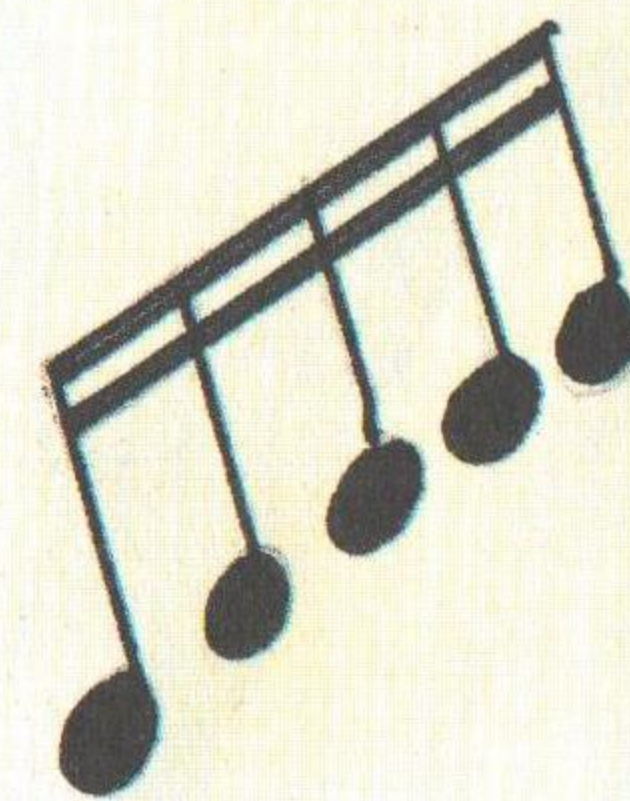
**Sláčikové kvarteto
tvoria štyria páni.
Nesmú spolu hnevať sa
a byť rozhádaní.**

**Musia sa vždy udobriť,
musia spolu ladiť.
Až večer po skúške sa
majú možnosť vadiť.**

**„Čo si to tam Hugo hral,
miesto háčka béčko.
Takto zahrá Verdiho
hociktoré decko.“**

**„Daj si bacha na Bacha,
to sa nesmie flákať.“
„A ty si hral falošne,
človek by až plakal.“**

**No tak, páni, pomaly,
nebite sa pritom.
„Prečo to hral furioso,
keď to treba s citom!“**

Biblické príbehy o Ježišovi z Nazareta sa v tomto čísle Slniečka končia. Ak ste sa pri nich poučili, ak sa vaše srdiečka naplnili láskou k Božiemu Synovi, veľmi nás to teší. Nenechávajte si však túto lásku len pre seba. Rozdávajte z nej všetkým, mamke, tatkov, súrodencom a svojim starkým, ľuďom blízkym i neznámym, lebo láska je ten najvznešenejší dar, aký môžete dať i aký môžete dostať.

Jedného večera sa na brehu Galilejského jazera stretli Šimon nazývaný Peter, Tomáš, Natanael z Kány Galilejskej, Zebedejovi synovia Jakub a Ján a ďalší dvaja učeníci.

Šimon Peter sa zamyslene rozhlíadal po tmavúcom jazere a povedal:

„Idem loviť ryby.“

A hneď sa aj pobral k člnu.

„Počkaj,“ zavolali za ním ostatní, „pôjdeme s tebou.“

Šimon Peter súhlasne prikývol, a tak na jazero vyplávali všetci siedmi. Daromne však hádzali siete do jazera. Vyťahovali ich prázdne, bez jedinej rybičky.

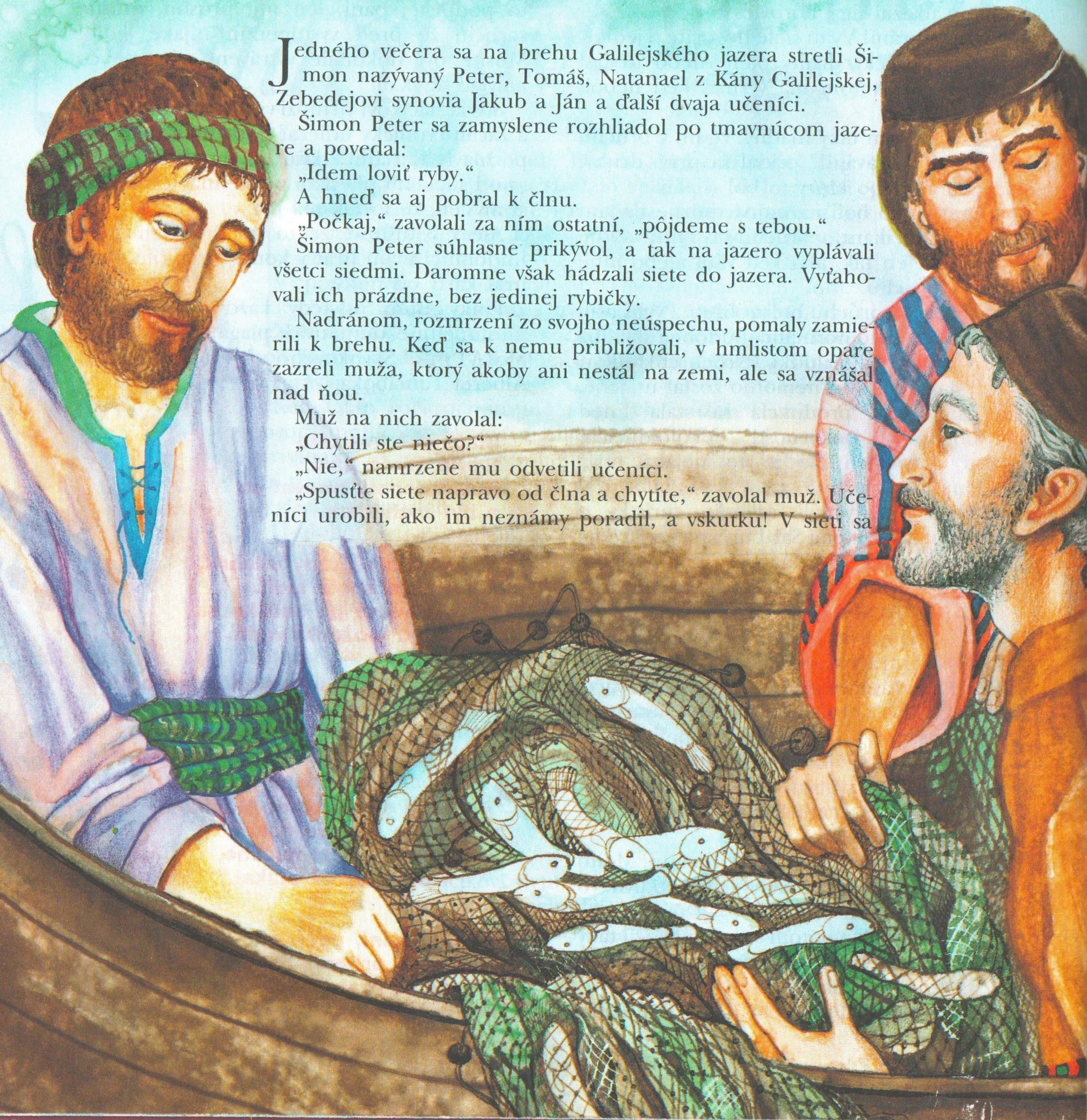
Nadránom, rozmrzení zo svojho neúspechu, pomaly zamierili k brehu. Keď sa k nemu približovali, v hmlistom opare zazreli muža, ktorý akoby ani nestál na zemi, ale sa vznášal nad ňou.

Muž na nich zavolať:

„Chytili ste niečo?“

„Nie,“ namrzene mu odvetili učeníci.

„Spusťte siete napravo od člna a chyťte,“ zavolať muž. Učeníci urobili, ako im neznámy poradil, a vskutku! V sieti sa

Nanebovstúpenie

hmýrilo toľko rýb, že ju ani nevládali vytiahnuť do člna. Vtedy ich premklo tušenie.

„To je náš Pán,“ hlesol Ján.

Šimon Peter vstal a skúmavo sa zahľadel na vzdialenú postavu.

Nato sa vrhol do vody, aby bol pri brehu prvý.

Keď pri ňom pristál aj čln, ani jeden z učeníkov sa neznámeho muža nespýtal „Kto si ty?“, lebo každý vedel, že je to Pán.

„Podte sa najesť,“ riekol im Ježiš.

Vtedy učeníci vedľa neho zbadali pahrebu a vedľa nej rybu a chlieb.

„Vezmite si a jedzte!“ povedal im Ježiš a každému podal kúsok chleba a ryby.

Keď učeníci dojedli, Ježiš pristúpil k Šimonovi Petrovi.

Peter zbledol, lebo očakával, že mu Ježiš bude vyčítať, že ho zaprel. Ježiš však riekol:

„Peter, syn Jánov, miluješ ma väčšmi než títo?“

A ukázal hlavou na učeníkov.

„Pane,“ Petrovi sa zachvel hlas, „ty vieš, že ťa mám rád.“

Ježiš mu povedal:

„Pas moje baránky.“

Nato sa ho spýtal po druhý raz:

„Peter, syn Jánov, miluješ ma?“

Peter zrozpačiteľ. Prečo sa ho na to Ježiš vypytuje znova? Či to nepovedal dosť jasne? Vzápätí však hlasnejšie než prv zvolal:

„Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“

A Ježiš mu znova povedal:

„Pas moje ovečky.“

Potom sa ho spýtal po tretí raz:

„Peter, syn Jánov, máš ma rád?“

Peter sa naňho zúfalo pozrel a len-len že sa nerozplakal:

„Pane, ty vieš všetko,“ vzdychol si, „ty dobre vieš, že ťa milujem.“

Len čo to vyriekol, spadla z neho nevýslovná

ľarcha a vtedy pochopil, že Ježiš mu svojimi tromi otázkami pomohol pred najbližšími priateľmi zbaviť sa troch zaprení, ktoré ho ťažili ako najväčšie bremeno.

„Pas moje ovečky,“ povedal Ježiš a dodal: „Amen, amen, hovorím ti: Keď si bol mladší, sám si sa opásal a chodil si, kam si chcel.“ Potom stíšil hlas a naznačiac, akou smrťou raz Peter oslávi Boha, riekol: „Ale keď zostarneš, rozťahneš ruky a iný ťa opáše a povedie, kam chceš.“

Peter sa pri týchto slovách zachvel, no ako sa díval na Ježiša, jeho tvár nadobúdala pevný, odhodlaný výraz. Vtedy mu Ježiš povedal:

„Nasleduj ma!“

Peter vstal a pobral sa za Ježišom. Keď sa obzrel, videl, že za nimi ide aj Ján, ktorého Ježiš miloval a ktorý sa pri poslednej večeri nachýlil k jeho hrudi a spýtal sa ho: „Pane, kto ťa to zradí?“ Keď ho teda Peter zazrel, riekol Ježišovi:

„Pane, a čo bude s týmto?“

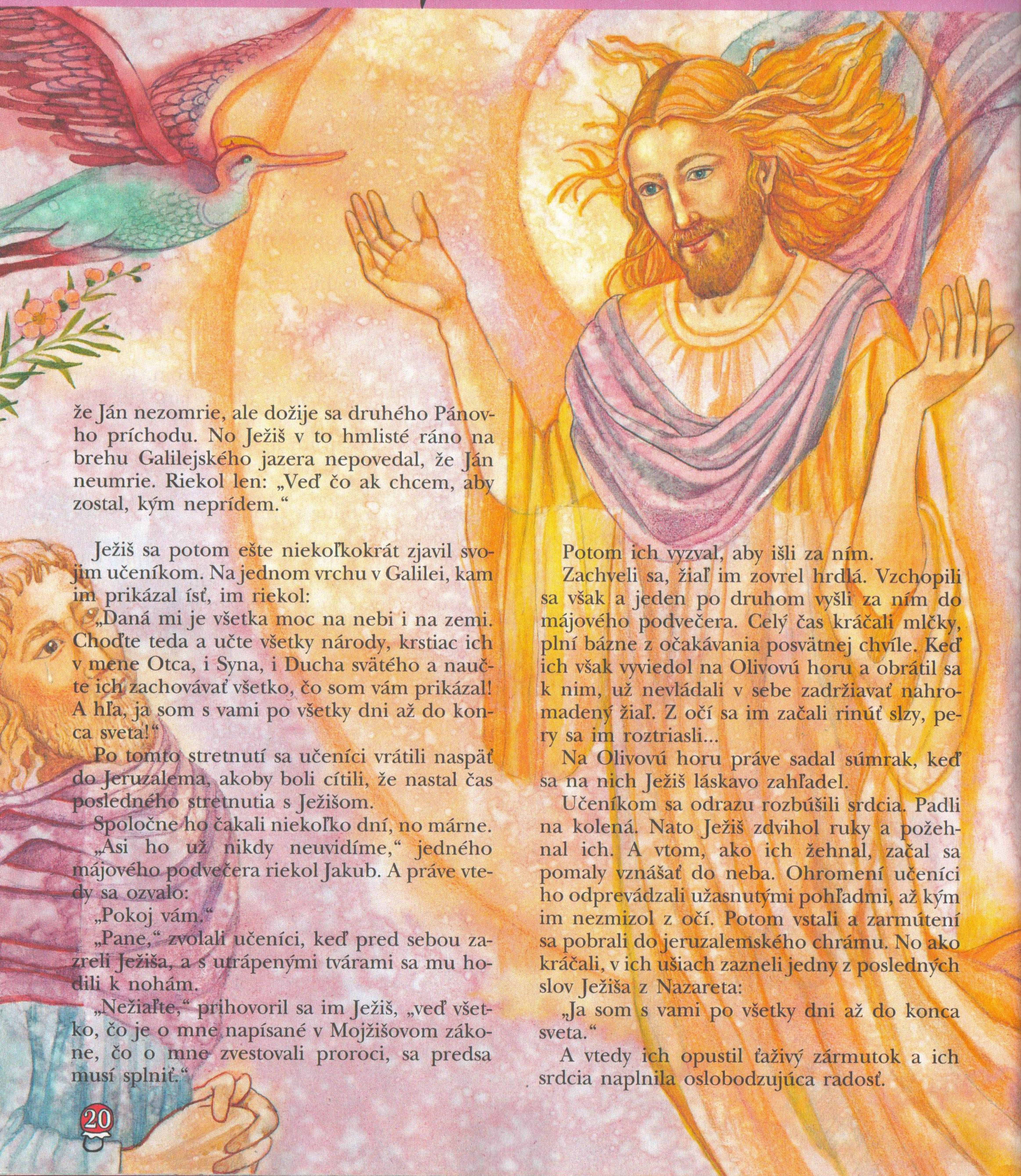
A ukázal na Jána.

„Nechaj tú starosť na mňa,“ pokojne mu odvetil Ježiš, „veď čo ak chcem, aby zostal, kým neprídem? Ty poď za mnou!“

Po čase sa medzi učeníkmi rozšírila zvesť,

Nanebovstúpenie

Literárne spracoval ONDREJ SLIACKY
Ilustrovala KATARÍNA ŠEVELLOVÁ

že Ján nezomrie, ale dožije sa druhého Pánovho príchodu. No Ježiš v to hmlisté ráno na brehu Galilejského jazera nepovedal, že Ján neumrie. Riekol len: „Veď čo ak chcem, aby zostal, kým neprídem.“

Ježiš sa potom ešte niekoľkokrát zjavil svojim učeníkom. Na jednom vrchu v Galilei, kam im prikázal ísť, im riekol:

„Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi. Chodte teda a učte všetky národy, krstiac ich v mene Otca, i Syna, i Ducha svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal! A hľa, ja som s vami po všetky dni až do konca sveta!“

Po tomto stretnutí sa učeníci vrátili naspäť do Jeruzalema, akoby boli cítili, že nastal čas posledného stretnutia s Ježišom.

Spoločne ho čakali niekoľko dní, no márne. „Asi ho už nikdy neuvidíme,“ jedného májového podvečera riekol Jakub. A práve vtedy sa ozvalo:

„Pokoj vám.“

„Pane,“ zvolali učeníci, keď pred sebou zarezli Ježiša, a s utrápenými tvármi sa mu hodili k nohám.

„Nežiaľte,“ prihovoral sa im Ježiš, „veď všetko, čo je o mne napísané v Mojžišovom zákone, čo o mne zvestovali proroci, sa predsa musí splniť.“

Potom ich vyzval, aby išli za ním.

Zachveli sa, žiaľ im zovrel hrdlá. Vzchopili sa však a jeden po druhom vyšli za ním do májového podvečera. Celý čas kráčali mlčky, plní bázne z očakávania posvätnéj chvíle. Keď ich však vyviedol na Olivovú horu a obrátil sa k nim, už nevládali v sebe zdržiavať nahromadený žiaľ. Z očí sa im začali rinúť slzy, pery sa im roztriasli...

Na Olivovú horu práve sadal súmrak, keď sa na nich Ježiš láskavo zahľadel.

Učeníkom sa odrazu rozbušili srdcia. Padli na kolená. Nato Ježiš zdvihol ruky a požehnal ich. A vtom, ako ich žehnal, začal sa pomaly vznášať do neba. Ohromení učeníci ho odprevádzali užasnutými pohľadmi, až kým im nezmizol z očí. Potom vstali a zarmútení sa pobrali do jeruzalemského chrámu. No ako kráčali, v ich ušiach zazneli jedny z posledných slov Ježiša z Nazareta:

„Ja som s vami po všetky dni až do konca sveta.“

A vtedy ich opustil ťaživý zármutok a ich srdcia naplnila oslobodzujúca radosť.

ŠALIANSKY MAŤKO

J. C. HRONSKÉHO

Poznáte Šalianskeho Maťka? Je to bosý chlapček v plátených nohavčkách. Klobúčik na hlave, kapsička prehodená cez plece. Stretli sme sa s ním na 4. ročníku celonárodnej súťaže v prednese slovenských povestí v Šali.

Možno sa pýtate, prečo je v názve súťaže meno J. C. Hronského. Nuž preto, lebo práve tento pán spisovateľ ako jeden z prvých „odkľal“ slovenskú ľudovú povesť a dal jej nový „literárny odev“.

21. februára sa v Šali zišli deti z celého Slovenska. Na celonárodnom kole Šalianskeho Maťka bola zastúpená Handlová, Trnava, Stará Ľubovňa, Kľačany, Lednické Rovne, Bardejov, Martin, Stará Bystrica, Dolná Strehová, Banská Bystrica, Michalovce, Košice, Komárno, Topoľčany, Vištuk a napokon i Bratislava.

Precíteným prednesom nám deti vymaľovali Slovensko v tých najzaujímavejších farbách

a odtieňoch. „Malé slovenské sniečko“... takto videl súťažnú prehliadku podpredseda Matice slovenskej Stanislav Bajaník. Tešil sa, že deti, ktoré sa v tento deň stretli v Šali, prišli ako poslovia ľubozvučného slovenského slova. „Slovo sa šíri ako sniečko,“ povedal, „a naše deti sú jeho slnečnými poslami.“ Jeho slová potvrdil aj člen poroty Anton Habovštiak. Potešil sa jazykovej čistote prednesu: „Mnohí televízni a rozhlasoví moderátori by vám mohli iba závidieť!“ povedal. A táto zaslužená pochvala hriala pri srdci možno viac ako sladké víťazstvo. „Krstný otec“ Šalianskeho Maťka MUDr. Svetozár Hikkel bol na svoje „krstniatka“ právom hrdý. Do svojho prednesu vložili najlepšie, čo v sebe mali. A výsledok potešil. Všetci boli „super“ a preto mala porota ťažkú úlohu: vybrať piatich najlepších. Bez určenia poradia udelila porota päť prvých miest: Alenke Paukovej z Handlovej, Matejovi Pčolkovi zo Staréj Ľubovne, Lenke Reiffovej z Košíc, Martinke Holečkovej z Martina a Nadji Černej z Kľačian. Odmenu a pekné diplomy dostali všetci a pre všetkých bol aj veľký spoločný darček: majstrovské vystúpenie husľového virtuóza Petra Michalicu a herca Milana Bučka. **Všetkým finalistom 4. ročníka Šalianskeho Maťka srdečne blahoželáme a tešíme sa na jeho 5. jubilejný ročník.**

„Krstný otec“ MUDr. Svetozár Hikkel so Šalianskym Maťkom a mladými recitátormi.

Foto: L. K.

LUBICA KEPŠTOVÁ

SÚŤAŽ

pre pani učiteľky

Milé pani učiteľky,

blíži sa koniec školského roka, čas vysvedčení. Skôr, ako sa s deťmi rozbehnete na prázdniny, nezapudnite si objednať v PNS alebo vo firme ARES Slniečko. Ak si ho objednáte až v septembri, stane sa, že prvé číslo Slniečka už nedostanete, pretože ho tlačíme už v júli. Dúfame preto, že na konci školského roka sa v triede dohodnete, ktorý časopis budete v septembri čítať. Veríme, že to bude práve naše Slniečko.

A teraz pozor! Ak získate nad 15 odberateľov, okrem provízie, ktorú vám vyplatí PNS alebo firma ARES, zaradíme vás do žrebovania o hodnotné vecné ceny (farebný televízor, rádio s prehrávačom a fotoaparát) a desať odmiem po 500,- Sk. Aby sme vás mohli zaradiť do žrebovania, musíte nám do konca júna poslať korešpondenčný lístok s pečiatkou školy, na ktorom bude uvedený počet predplatiteľov Slniečka a vaša adresa.

A na čo sa môžete tešiť v 52. ročníku Slniečka? Na obľúbeného Pinkyho Buma z dielne Daniela Heviera, na kreslený povestový seriál Mariána Čapku, na pútavé rozprávania o najznámejších slovenských remeslách Vladimíra Ferka, na obľúbené strigôňovské rozprávky Júliusa Balca, na Maľovanú pisanku, Deti v zelenom a novú literárnu súťaž o slniečkársky bicykel.

Tešíme sa na vaše objednávky a na každého nového slniečkara!

Slniečko

Umelecký mesačník pre žiakov 1.-5. ročníka ZŠ 1997-98

Titul	Periodicita	Cena za jeden výtlačok	Predplatné (žiaci)	Úhrada za jeden výtlačok po odpočítaní 15% odmeny	Počet objednaných výtlačkov	Úhrada za objednané výtlačky (-10%)
SLNIEČKO	10x	Sk 9,50	Sk 95	81,60 Sk		

Vyplnenú objednávku zašlite na adresu strediska PNS v príslušnom okrese alebo firme Ares, Banšelova 4, 821 04 Bratislava.

Meno a priezvisko .....

Presná adresa školy .....

v ..... dňa 1997

NÁRODNÉ LITERÁRNE CENTRUM

V DOME SLOVENSKEJ LITERATÚRY

v y d a l o :

ks		cena
....	Milan Rúfus: Epištoly staré i nové	132,- Sk
	Ucelený výber z autorových viacerých knižných, ale aj časopisecky publikovaných a rukopisných esejí. Otázky bytia človeka a civilizácií skúma Rúfus svojským, neopakovateľným spôsobom.	
....	Vladimír Ferko: Slovensko, moja vlasť	229,90 Sk
	Veľký okružný výlet po našej vlasti, krajine jedinečných prírodných krás a dobrosrdečných, pracovitých a pohostinných ľudí.	
....	Marta Šurinová: Deti v zelenom	169,40 Sk
	Rozprávania o prírode, o jej zaujímavostiach a potrebe vrúcného vzťahu k zvieratám, stromom i kvetinám.	
....	Ladislav Ťažký: Literárne vrásky	115,50 Sk
	Spomienkové prózy spisovateľa z roku 1976 o spolupráci s filmovým štúdiom Koliba, ako aj o Lacovi Novomeskom a Alexandrovi Matuškoví s aktualizácnym doslovom z roku 1996.	
....	Ján Števec: Literárnohistorické etudy	120,- Sk
	Výber z prednášok o osobnostiach slovenskej literatúry (Kollár, Vansová, Krčméry a i.) a zo spomienok na jeho učiteľov (Pišút, Bakoš, Matuška).	
....	Jozef Cíger Hronský: Zažihanie svetiel	73,- Sk
	Výber z publicistických článkov spisovateľa, ktoré uverejňoval v exilových novinách Slováč v Amerike v rokoch 1959-60.	

Knihy si možno objednať na dobierku v knižnej distribúcii HREBENDA NLC, Hurbanovo námestie 3, 815 89 Bratislava, tel./fax 07/533 15 75, alebo zakúpiť v sieti jej knižkupectiev v Banskej Bystrici, Košiciach, Nitre, Nových Zámkoch, Považskej Bystrici, Prešove, Ružomberku, Trenčíne, Trnave a v Žiline.

Slniečko

Šéfredaktor **ONDREJ SLIACKY**

Zástupkyňa šéfredaktora

Ľubica Kepštová

Grafická a výtvarná úprava

Viera Fabianová

Jazyková redakcia **Ján Kačala**

umelecký mesačník pre žiakov 1.-5. ročníka ZŠ.

Vydáva Národné literárne centrum
Nám. SNP 12, 810 00 Bratislava.

Adresa redakcie: P. O. BOX 307,
810 00 Bratislava.
Telefón 07/3814 162.

Tlačí Slovenská Grafia, a. s., Bratislava-Krasňany. Rozširuje Prvá novinová spoločnosť, objednávky prijíma Obchodné stredisko PNS v sídlach okresov a Regionálne stredisko PNS (Bratislava, Trnava, Nitra, B. Bystrica, Žilina, Košice, Poprad). Objednávky prijíma tiež fir-

VEĽKÁ LITERÁRNA SÚŤAŽ

V siedmom kole našej súťaže ste vypátrali spisovateľa Bela Kopolku. Zo správnych odpovedí sme vyžrebovali týchto šťastlivcov: M. Dopiráka z Orlova; J. Pecušia z Hornej Štubne; V. Harčárovú z Prešova; L. Maka z Trnavy a M. Rovinského z Košíc. **Víťazom blahoželáme!**

Mená výhercov z posledných troch kôl súťaže sa dozviete zo septembrového Slniečka.

Pipo

**Pipo, ty si pekný vtáčik,
na líčkach máš malý fliáčik.
Očičká máš čiernasté,
krídelká zas bledkasté.**

**Pipo čvirká ostošesť,
v kletke lieta ako blesk.
To je príbeh môjho Pipa,
čvirkavého korelíka.**

**MARTIN MASARIK
3. roč., ZŠ Banka
Piešťany**

ma ARES, s. r. o., Banšelova 4, 821 04 Bratislava, t. č. 5724 665. Objednávky do zahraničia vybavuje PNS, š. p., Pribinova 25, 831 81 Bratislava.

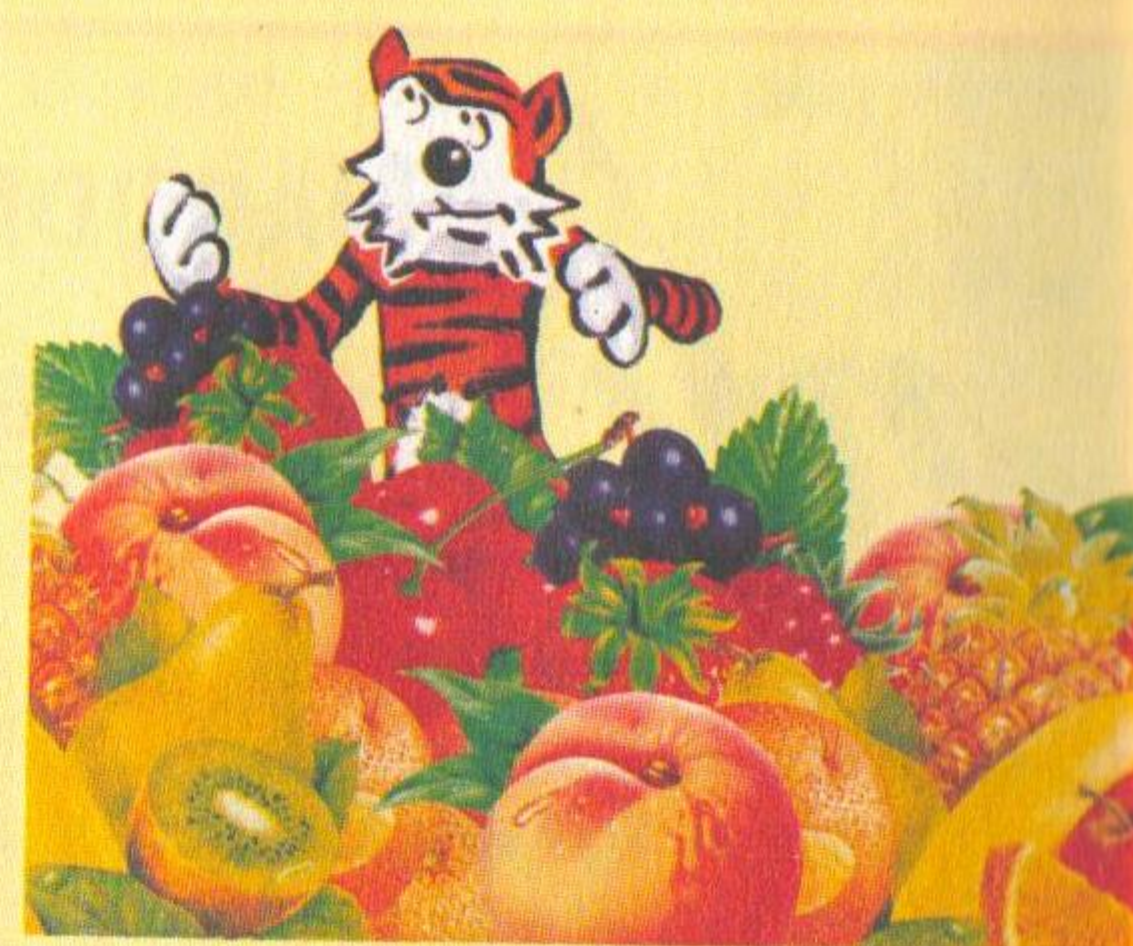
Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta. Cena jedného výtlačku je 7 Sk, ročné predplatné je 70 Sk. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.

Obálku nakreslila
Dagmar Hložeková

Ovocný nápoj pre deti s veľkým smadom

Sun & fun
FRUCHTIGER

Svet ovocných chutí, prístupný pre všetky deti - "dospelým vstup zakázaný"

Deti obľubujú FruchTigra:

- pre **tri ovocné chute**, ktoré potešia každý maškrtný jazýček
- lebo ho môžu vychutnať spolu s priateľom - tigríkom FruchTigrom
- a samozrejme preto, lebo je to ich svet - "dospelým vstup zakázaný"

Rodičia kupujú FruchTigra deťom radi

- lebo všetky tri typy ovocného nápoja sú **bez pridania cukru**
- a obsahujú veľa **vitamínov a kalcium**

Nové balenie **1,5 l**

balenie pre celú rodinu

a navyše boduje praktickým uzáverom combiTop®

0,33 l Praktické balenie

- menšie balenie, ktoré zahasí veľký smäd
- svojou veľkosťou je ako stvorené do detskej ruky
- so slamkou či FruchTiger ro výborne

A nakoniec rada tigríka FruchTigra:

Deti, ponúknite svoj FruchTiger dospelákovi a uvidíte, že sa na chvíľu vrátia do krásneho detského sveta